

Workshop

Tillväxt i svenska kommuner

Fredagen den 14 oktober 2011, Strömstad

Fil.dr. Sara Brorström
&
Ek.dr. Jonas Fjertorp

”Lycka viktigare än tillväxt”

Sydsvenskan 25 sep. 2011

Vad är kommunal tillväxt?

Tillväxt i litteraturen:

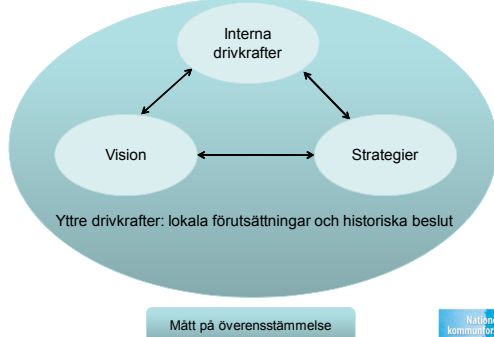
- Befolkning
- Sysselsättning
- Invånarnas inkomst

Tillväxt i 3 svenska kommuner:

- Befolkning
- (Sysselsättning)
- Livskvalitet, hållbarhet

Modell för tillväxtfrågor

Mått på överensstämmelse

Kommun med svag tillväxt

(Ljusnarsberg)

Mått på överensstämmelse

- Nöjda invånare, invånarnas inflytande och rådgivet över sin vardag
- Nettoutflyttning, Näringslivets utveckling

Genomsnittskommun

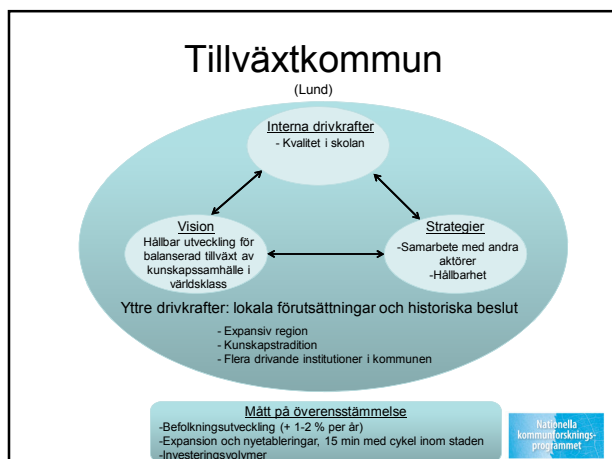
(Ulricehamn)

Mått på överensstämmelse

- Befolkningsutveckling
- Sysselsättning och lönsamhet i ftg

När plan möter praktik
 -
**Stadsutveckling och tillväxt i de
tre storstäderna**

Sara Brorström
 &
 Rolf Solli

Syfte

- Jämföra de tre stora städerna i Sverige med avseende på utvecklings- och tillväxtstrategier.
- Intresset inriktas mot organisering, planering och praktik. Det abstrakta och det konkreta. Vad sägs och vad görs. Möjligheter och problem. Historia och nya satsningar. Vad förklarar en viss utveckling? Eller en viss strategi?

Nationella
 kommunforsknings-
 programmet

Frågeställningar

- **Plan;**
Frågeställning; *Hur konstrueras visioner, strategier och identitet i städer?*
- **Praktik;**
Frågeställningar; *Hur organiseras stadsutveckling och tillväxt i städer? Hur hanteras dilemman och besvärliga situationer i samband med stadsutveckling?*

Nationella
 kommunforsknings-
 programmet

Teoretiska utgångspunkter

- City management
 - Betydelse av visioner och strategier
 - Jämförande fallstudier, Sydney, Köpenhamn, Wien, Lathi osv.
 - Strategy as practice
- Nätverk och nätverksstyrning
- Identitetsskapande och varumärken
 - Nytt och gammalt
 - Projekt

Nationella
 kommunforsknings-
 programmet

Datainsamling

- Intervjustudier
 - Med ledande politiker och tjänstemän, med ansvar för strategiska frågor
- Till viss del dokumentstudier
- Nu; de flesta intervjuer är genomförda

Nationella
 kommunforsknings-
 programmet

Tillväxt

- **Stockholm**; "Staden var färdigbyggd, men man kan inte tvinga folk att inte flytta hit"
- **Göteborg**; "Ska växa med 30 000 nya invånare och 40 000 nya arbetsplatser"
- **Malmö**; Växer ihop med Lund. Köpenhamn viktig för staden.

"Vi har ju Köpenhamn och det är sådan där obesvarad kärlek, vi skickar blommor hela tiden till Köpenhamn och de vill inte svara".

Nationella kommunforskningsprogrammet

Kris?

- Ja, men inte 2008!
- **Stockholm**; bostadsbristen och när IT-bubblan sprack då var det kris.
- **Göteborg**; Mutsandalen har gjort att finanskrisen inte känns så jobbig.
- **Malmö**; krisen på 70-talet. Då var det riktigt kris och folk flyttade från staden i strid ström. "2008 innebar bara mindre 'glassande'".

Nationella kommunforskningsprogrammet

Vad är problemet idag?

- **Stockholm**; Avsaknad av storstadspolitik
"Ute i landet så är man ju beroende av utjämning, det är en viktig del för att balansera budgeten för att upprätthålla en likvärdig standard... samtidigt skulle vi behöva de här pengarna för att investera för framtiden. Tillväxten produceras där människorna finns och då behöver vi investera där människorna finns"
- **Göteborg**; Otydlighet, segregation, "Göteborgsanda" (på gott och ont), många behov på samma gång
- **Malmö**; Sociala problem måste lösas nu. Få Köpenhamn intresserade. Utjämningssystemet har orolat.

Nationella kommunforskningsprogrammet

Vad gör man?

- **Stockholm**; "Ett Stockholm i världsklass", vision och åtgärder
- **Göteborg**; Ny vision och strategiprocess. Viktigt att komma igång och göra något bra. Mycket på en gång, som tex. Västsvenska infrastrukturpaketet
- **Malmö**; Den gamla visionen har gått ut – nu måste en ny till. Den gamla uppstod i kris och innebar fysiska projekt, denna gång är sociala frågor i fokus

Nationella kommunforskningsprogrammet

Konkurrens

- **Stockholm**; "Största konkurrenterna är Tyskland och mellaneuropa"
- **Göteborg**; "Malmö är bra på förpackning, Stockholm är huvudstad, Göteborg kan men det syns inte".
- **Malmö**; "Nej, vi ligger för långt ifrån varandra geografiskt för att det ska vara någon konkurrens. Vi är så glada så fort någon vill samarbeta med oss"

Nationella kommunforskningsprogrammet

Diskussion

- Visioner och strategier uppstår i problemlösning
 - Som ett sätt att koncentrera uppmärksamheten på vad man vill och inte vad man gör.
 - Kriser skapar visioner.
 - Visioner skapar handling men handling skapar också visioner
 - Måste finnas en anledning till att man gör det man gör "utan bron...."
- "bostadsbristen skapade visioner i Stockholm..."
- "Göteborg syns inte"

Nationella kommunforskningsprogrammet

Diskussion

- Ingen politisk fråga i städerna? Överens om vad man vill, men hur?
- Vem ska skapa och driva en vision? Politik eller tjänstemän?
- Organiserar på olika sätt, börjar med politiken eller slutar där. De politiska mandatperioderna är en period som inte gynnar visionstänkande
- Vad är egentligen en vision? Otydlighet genererar frihet men osäkerhet.
 - Framförallt om det är otydligt vad problemet är

Diskussion

- Tillväxt inom de tre hållbarhetsdimensionerna; ekonomi, ekologi och socialt. Hur?

"Sociala frågor och tillväxt är absolut exakt samma sak för mig"

"Trafiken får alltid företräde i Göteborg"

Frågor

- Vad tycker ni?
- Är det unikt för de stora städerna?
- Känns problematiken igen?
- Hur man man kombinera olika dimensioner?
- Hur samordnas teknik och socialt?
- Vad borde vi skriva om?

Diskuteras

- Tillväxt och städerna
- Konkurrens och städerna
- Vad vill man?
- Vad gör man?
- Hur gör man?
- Varför gör man det man gör?
- Visionen uppstår som en reaktion, en problemlösare. Fokus på framtid.